

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополіс кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$00, піврічно 4\$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“

Journal semanal para os
Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100рс. від
стиха. Більші по 200рс. За вся-
кі оголошення платиться згори.

PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирзеш ми очи і душу ми вирзеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш. бо руське ми серце і віра руська“ — пс. Маркиана Шашкевича.

Ми Українці до скопу
В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих прав. Гимн ан. Укр.

Готуймось на „Український День“!

Позаяк від праці місцевих комітетів буде залежати цілий успіх „Українського Дня“, тому є обов'язком усіх вже визначених ПП. комітетових взятись безпробовно до приготування. В сій праці повинні помагати усі без різниці. Цілю Дня Українського є: зібрати як нийбільшу поміч для наших братів у старому краєви. Не можемо помочи їм иньшим способом, поможім грішми! Не припускаємо навіть, аби могли найти ся які одиниці, котрі би в сій справі розпочинали яку кириню. Де буде одна гадка і один дух, там удасть ся усе з хісною. Много є діяльних людей, яких власне комітетові повинні собі покликати до помочи. Не повинно бути сварок ані якихсь гордых амбіцій, що осью сей або сей є комітетовим а не другі, по-

заяк таке поступоване могло б бути шкодою для сеї так важної справи. Тому визначилось деяких свідоміших Українців, щоб збірка вийшла вже заздалегідь вдоволяючо.

В кождім разі де буде згода і чисте намірене прислужитись справі народній, випаде сей День як найуспішнійше. В разі, еслиб хтось не порозумів і сего, що писалось, нехай робить так, як уміє, щоб лиш як найбільше жертв назбирати. Отсим звертаємось до цілого українського загалу, тут у Бразилії, з горячою просьбою доложити усіх своїх старань і трудів, аби „Українському Дневи“ запевнити як найгарнійший успіх. Ми маємо надію, що ціла наша суспільність стане до праці як один муж.

Чи не гірш Татарів?

Ляхи мордували ранених українців по шпиталях; заборонено говорити по українськи.

Один старий урядник при залізниці в Станіславові, іменем Карло Курц, прибув зі Станіславова до Відня і подає такий опис поступованя Ляхів в часі занимація Східної Галичини:

„Українське правительство покінчило опорожнене Станіславова дня

дотепер бачене. К. Курц дня 1. червня находив ся у шпитали в Станіславові і був наочним свідком, як польська худоба знущала ся над персоналом шпиталю і над хорими та раненими. Шеф шпиталю, др. Маланюк мусів переносити до неописаня наруги і був приневолений заняти місце писаря. Всіх ранених українських жовнірів, яких привезено з поля битви до шпиталю, вимордовано. Українською мовою у шпитали заборонено говорити. Одного польского молодика назначено шефом селянсь-

Станіславові застрілено двох машиністів тільки за се, що вони повнили попередно службу для українського правительства. Всю українську інтелігенцію в місті, яка не втікла перед польськими бандами, поарештовано. Найвизначніших з поміж них застрілено на місці. Карло Курц чув імена застрілених, але не може собі їх пригадати. Жидів в Станіславові стрінула та сама судьба що і Українців.

В часі одного урочистого свята жидівського триста Жидів зігнано з ліжок і приневолено чистити місто через цілий день. Тих, що не послушали приказу, покарано строго. В жидівській понеділок Пасхи, всіх просвіщених Жидів приневолено чистити виходки і канали. Горе тому Жидови, що важив би ся на місті показати з пейсами. Всякий кидав ся на него і його тягнуто так довго вулицями аж доки цілковито пейси не обірвано. Розстрілюванем Українців і Жидів в Станіславові проводив польський полковник Гольгнер.

Дня 6. червня до Станіславова прибув генерал Галлер. Транспорт війська через ріку Дністер в Галичине тривав цілий тиждень. По сім польська армія стала перти в напрямі на Збруч а польські жовніри з армії Галлера перехвалювались навіть, що вони є в дорозі на Київ і Одесу.

Ляхи вже почали перевозити „спис“

Українське правительство доносить нам.

ський польський пах лок в одній фабриці у Стрию запитав українського селянина, чи і він борюся проти Поляків. „Ні“ — відповів селянин, „бо я вже на то застарий“. „То залиши його яко Поляка“ — сказав посіпака своему цисареві. Як селянин скаже, що він є Русин, то польські власти такого сейчас записують яко Росіянина. Селяни в Бйрці позаписувано яко Бойків (бойками називають себе гірняки в околиці Самбора і Стрия). В той спосіб Ляхи поділили національно Українців на десять айдубних малих народів, зовсім так само як австрійські Німці свого часу надавали всіляким провінціям різні назви, щоб поділити народ і панувати над ним. Просвіщені українські вертви є вилучені і безсильні, бо або находять ся по в'язницях або зістали інтерновані Ляхами. В той спосіб Ляхи мають радію доказати світові, що вони мають повне право забрати собі Галичину, бо вони там є в більшості.

ВІСТІ ЗАГРАНИЧНІ.

Між військом французьким, а народом в Шрасбургу прийшло до кровавої борби.

Кольчак з своїми приятелями прибув до Берліна та просить, щоб Німці узнали его державу.

В Чикаго прийшло до борби між білими а муринами. Много є вбитих, а понад 200 ранених.

Клемансо має уступити М. Клемансо, французький прем'єр заявив, що зараз по підписаню мирового договору він уступить зі свого уряду. Французький парламент має потвердити мировий договір десь прикінці місяця липня.

Голова німецької делегації уступив др. Ганіел Гавмгазена, якого в неділю іменовано головою німецької мирової делегації в цілі підписаня мирового договору, телеграфічно доніс з Версаля, що він резигнує з того становища: не положить свого підпису під згаданий документ.

Перший Український літак перебіг Карпати 600 миль в 7 годинах. Прибув з 14 особами.

винні собі поклікати до помочі. Ми маємо бути свідками до надії, що ціла наша суспільна гордість, що ось то сей або ність стане до праці як один сей є комітетовим а не другі, по-

Чи не гірш Татарів?

Ляхи мордували ранених українців по шпиталях; заборонено говорити по українськи.

Один старий урядник при залізниці в Станіславові, іменем Карло Курц, прибув зі Станіславова до Відня і подає такий опис поступованя Ляхів в часі занимація Східної Галичини:

„Українське правительство покінчило опорожнене Станіславова дня 31. мая і дня 1. червня оголосило, що його осідок знаходиться в Чорткові. Того дня о год. 3-тій пополудни члени польської тайної організації (по більшій часті дві австрійські урядники) явилися в місті з польським прапором. Більша частина українських військ вийшла з міста разом з правительством а прочі, не маючи зовсім амуніції перевели самі демобілізацію в той спосіб, що Ляхи могли зайняти місто без вистрілу. Та мимо того, звірство Ляхів перевищало все

дотепер бачене. К. Курц дня 1. червня находився у шпиталі в Станіславові і був наочним свідком, як польська худоба знущала над персоналом шпиталю і над хорими та раненими. Шеф шпиталю, др. Маланюк мусів переносити до неописаня наружи і був приневолений зайняти місце писаря. Всіх ранених українських жовнірів, яких привезено з поля битви до шпиталю, вимордовано. Українською мовою у шпиталі заборонено говорити. Одного польського молодика назначено шефом селянського округу в околиці Станіславова, який благав польських жовнірів не обдирати селян зі всього, бо в той спосіб їх власні родини найдуться в небезпеці. Жовніри привезли до шпиталю одного смертельно раненого селянина, який мав дев'ять ран у животі. Одну українську жінку, якої чоловік працював при залізниці, ранено револьвером в коліно за те, що явилася на улиці без польської кокарди. В часі операції вона передчасно посивіла. На стації в

долови, що важив би ся на місті показати з пейзами. Всякий кидався на него і його тягнуто так довго вулицями аж доки цілковито пейси не обірвано. Розстрілюванем Українців і Жидів в Станіславові проводив польський полковник Гольгнер.

Дня 6. червня до Станіславова прибув генерал Галлер. Транспорт війська через ріку Дністер в Галич тривав цілий тиждень. По сім польська армія стала перти в напрямі на Збруч а польські жовніри з армії Галлера перехвалювалися навіть, що вони є в дорозі на Київ і Одесу.

Ляхи вже почали переводити „спис“

Українське препоє бюро доносить нам, що польські власти у Східній Галичині почали переводити з незвичайним посліхом спис населеня, а то втій шлі, щоб поміж населенем найти прихильників Польщі. Жидам попросту заборонено називати себе жидами і оно не улягає ніякому сумнівові, що власти в той спосіб зможуть узискати догідну для себе перепись. Жида змасакрвали і застрашені погроми попросту будуть мусіти себе називати Поляками. Одного купця зі Сколього, що заявив, що він є жидом, арештовано. З той самої причини арештовано сотки жидів.

Українські селяни находяться скрайно в прикрім положеню а то тим більше, що вони не знають говорити по польськи. Мій-

Між війском французьким, а народом в Штрасбургу прийшло до кровавої борби.

Кольчак з своїми приятелями прибув до Берліна та просить, щоб Німці узнали его державу.

В Чикаго прийшло до борби між білими а муринами. Много є вбитих, а понад 200 ранених.

Клемансо має уступити М. Клемансо, французський прем'єр заявив, що зараз по підписаню мирового договору він уступить зі свого уряду. Французський парламент має потвердити мировий договір дось при кінці місяця липня.

Голова німецької делегації уступив Др. Ганієл Гавиґавзен, якого в неділю іменовано головою німецької мирової делегації в цілі підписаня мирового договору, телеграфічно доніс з Версалю, що він реангує в того становища: не положить свого підпису під згаданий документ.

Перший Український літак перебіг Карпати 600 миль в 7 годинах. Прибув в 14 особами.

Нова грецька дієцезія в Люнґрані в Полуднезій Італії.

Хоч як занятий підчас сей страшної війни Папа Венедикт XV. долею цілого світа, і хоч без ріжницї віроісповданя допомагає всіх, як се зачимо з жертв, які у ділив иншим і нам Українцям; то однак бачим як особливим способом заопікував ся обрядом орієнтальним. Основав Конґреґацію для Обрядів Східних, сам став єї Префектом, основав велику колеґію коло Василіянського монастира в Кріптаферата для молодіжї обояду східного. Сего року дав ще більший доказ своєї любови до східного обряду основуючи нову дієцезію в Італії, винимаючи єї з під юрисдикції ин-

Українсько-польські відносини в світлі історії.

(з Америки).

(Продовжене)

Частя зауважить, як дуже багато місця присвячено в сім проекті українському духовенству, а мало говорить ся про простий нарід. Річ звичайна, що нарід будучи в панщизнянім ярмі не справляв клопоту; що сказали, те робив. Однак боялися Поляки, що духovenство не взяло ся проводу серед народу і тому за всяку ціну хотіли його тримати в темноті, нужді і безсилності. Вони добре знали, що коли народ не має провідників, або ті провідники не мають змоги для народу працювати, тоді народ сам є безсилний. Народні провідники се очі і вуха народу — а коли очі і вуха мають змогу розглядати ся і вуха прислухувати ся, тоді і народ поведуть куди треба! Отже коли не більше, то рівно, або мало що менше, користали зі священника, як з хлопа; бо не можна було священникові брати вина або горівки, лише в жида арендара; а як Жид витряс, перенавши де на

дорозі, або таки і в дома, знайшов привезену від когось другого, то зараз випроваджував попові воли з обори. Невільно було і змолоти, лише у визначнім собі млині, а як би священник був сю установу переступив, то Жид розбивши священникову комору, забирав муку і всякі инші віктуали (така була польська господарка на Україні!) Такими і тим подібними способами наші предки багато шизматиків примусили до єдности церкви (так і повстали «латинники», чи римо-католики, які ще задержали українську народність, а деякі і спольщились). І ми уживаючи тих способів, дасть Бог, решту поробимо уніятами, а в дтак усіх поробимо на римських католиків.

А нам ще і те багато поможе, як не позволимо священникам здирати наших підданих і зних запомагати ся. Особливо отже коли в селі хтось умре, то економ і управителі дворів і дібр мають прикликати до себе спадковців побіщиків і назначити їм суми, які мають платити священникам за похорони; колибже такий священник визначеною йому сумою не вдоволяв ся і не хотів ховати помершого, то нехай громада занесе трупа до його помешканя.

Так само і всякі инші духові чин-

ности цну має священникові назначити двір; а як се вже закоринить ся, то перешкодити священникам, що не будуть брати від хлопів коний, волів, короз і рухомостей, які їм хто перед смертю мін записати, які і загальом всяких инших; дальше перешкодити всяким священним видерасам і здиретнам як за справжні, так і за придумані духовні чинности, а тим самим допровадити їх до такого недостатку (се була їх ціль), що не будуть мати за що справити собі не то панської торогої, але навіть звичайної скромної реверенди — а щож доперва говорити о купованю собі книжок? або що о посиляню дітей до шкіл? бо особливо в тих видеркасах і в працях рук містять ся всі їх доходи, фонди і всякі способи до життя.

Загальом всі маємо старати ся на собі і подати сей проект нашим біскупам, щобі встановили таку після якої оплачувалоб ся церковні потреби і щоби зобовязати руських єпископів, щоби оголосили і наказали протоєреям, або своїм заступникам, яку суму і за що священники мають брати і якими сумами повинні вдоволати ся. Поступаючи тим способом, удержимо священників в тім для Русинів нестерпнім, а для нас в

пожиточнім убожестві, а найважнійше, що через те хлопів будуть нам прихильні, а зненавидять священників і тоді маючи прихильність наших хлопів, легко і коли схочемо, будемо їх мати по своїй стороні. 8. — Родини священників за найменші провини, або спротивленя си мають бути лютянені у всім до двірської зверхности і строго карані, а то за дія ще гіршого їх почищеня. Також треба оголошувати, що сини кожного священника, звані поповичами, крім одного, який має бути священником на місце свого батька — че є вільні від підданства, що їм не вільно осісти в вольних містах і переселити ся з одного місця на друге. А колиб вони народумили си і не хотіли завдати віри тим звичайним і безосновним повістям, тогди треба буде постановити на се закон, убравши його в проґрес (ніби видумувати для него якусь причину), що будим то ся має потягати до вирав в науках. Закон сей має би притак звучати: якогрі з поповичине будуть значенито учені, то нехай будуть вільними підданими своїх нанів.

А що вони, як і всі шляхотські діти, мають вільний вступ до наших публичних шкіл, то шляхта має їх переслідувати, їхні батьки нададуть на се незначно спо-

поліцизм?)

Посол української республіки до апостольської столиці.

З Парижа довідуємося, що правительством Української Республіки вислано до Риму князя Михайла Тишкевича, який буде заступати справи України перед Ватиканом. Князь Тишкевич був на аденції в Святийшого Отця Венедика XV. дня 25-ого дня, а також в Кардинала Гаспарі. Святийший Отець прийняв посла України дуже прихильно і заповнив його про свою прихильність для українського народу. Святийший Отець висказав такої погляд, що українська справа повинна бути порішена згідно з бажанем українського народу, згідно з правом, що кожний нарід сам рішає про свою долю. Князь Тишкевич представив Його Святости, яке горе переживав український народ. Польська армія генерала Галлера допустила ся над українським населенням Галичини ряду насильств. Поляки увязнили двіста українських священників і вивезли їх на Мазури.

Газета «Женевський Кур'єр», що виходить в Женеві, в Швейцарії, ось так пише про особу князя Тишкевича: Князь Тишкевич український патріот, походить із старинної шляхоцької української родини. Він є в найкращих зносинах з Апостольською Столицею, а навіть в кругах аліантських держав. Його відзначив Святийший Отець великим хрестом папського Ордену Св. Григорія Великого.

Від грудня 1916 р. до тепер Святийший Отець Венедикт XV. іменував 110 архієпископів і єпископів.

сід, а учителі, як розумні, не тільки будуть навчати ся на сокриві пальці, але навіть і самі допоможуть переслідувати — се не знаю, бо сам уже досвідчив того. Так однак ніхто не вважає річчю приличною — забороняти усім поповичам ходити до шкіль з ось яких причини:

а) Діти шляхотські, як се буває в звичаю, в буйній молодості, блудять в лєччї і пустують, отже всякі свої блуди будуть могли зложити на Русинів.

б) Русини добре освічені нашими ксьондажами будуть могли руський нарід лишче в тім обяснювати, що римська релігія і тайни так само важні, як і греко-руські; що обряди одні другим в нічїм не противні та що віра римська і грецька — то одно (відома польська фраза: «вшиєтко едно».)

Весь той відступ з часом може і найбільшо впертих склонити до навернення (на латинське і польське!) (Ковачь.)

Українці з Прудентополя і оселі

Дня 19 серпня с. р. в день Преображення відбудуть ся загальні збори товариства «Україна» в салі театральній а давній каплиці о год. пів до 2-ї точно. На сих зборах здадуть звіти діяльності п. Виділові. — Ріжні внески — оплата вкладок членських. Прочитть ся горячо о присутність всі членів.

Українця і відбирають у нього всі гроші

Марія Линч, богата американська Ірландка, яка померла недавно в Нью Гейвен, Конн. записала монастиреви сьв. Домініка в тім місті 50 тисяч доларів на провадження духовного семинара.

Проти погромів в Польщі.

Жиди в Англії обходили дня 26 червня с.р. як День Погромів, присвячуючи його молитвам, постови і жалісним маніфестаціям. Найбільші маніфестації були в Лондоні. Почали ся масовими зібраннями в театрах. Між іншими на зібраннях промовляли Зенгіл Брейлфорд і член парламенту командант Кенворті. Після молитви за погібших на віках прийнято резолюції осуджуючі погроми в Польщі. Маніфестація була завершена великим демонстраційним походом, в котрім принимало участь звиш сто тисяч народа. Похід вели жидівські жовніри.

Промовляючи на демонстрації Зенгіл між іншими говорив: «Кров наших братів кричить з землі. Кров наших братів кличе, що Жиди не мають бути довше іграшкою для польської шляхти. Коли Поляки хочуть знищити жидівський народ, то постигне їх та сама доля, що звалила царів. Коли Поляки не хотіли жидівської приязни, то мати муть жидівську ненависть».

Поляки мордують при вітварах священників.

Одна часопись з Ам. подає, що польські легіонари вдерли ся недавно тому до церкви в селі Борнім і там замордували о. Калужняцького при престолі, в часі Служби Божої.

Діточий куток

НАШИМ УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ

В Прудентополи. нашім місті Дітий здивав я так із двісті. Всі зараз мене обступили і загадок попросили. А я щоби не зволікати, Почав зарз і гадати. Нагадав я щось сто сот Дуже гарних загадок. І ось тут їх посилаю Пять чи десять вже не знаю. Лиш як сі ся удадуть, То й прочі ще прийдуть. А ви, діти, лиш думайте І вперед сі відгадайте.

З*А*Ж*Г*А*Д*Ж*К*ЖИ

Що я є?

Накривала я не маю, Однак все я накриваю, Очий маю мліони, А не бачу ніколи. І колиски я не маю, Однак всіх я присипляю. Боятъ ся мене всі малі, А великі то вже ні. Всі втікають як приходжу, А всі плачуть як відходжу.

втихомовляти нарід мовлячи, що ви наші, а ми ваші. Москалі не робили великих прикостей нашим селянам, пише дідичам і Жидам. Так окупували Мокалі цілу східну Галичину аж до зими. На другий рік зібрали Австріяки разом з Німцями великі сили і вдарили на російський фронт та пігнали Москалів геть аж над Золоту Липу і Стрипу, а на Волини над ріку Стир. Там довго Москалі держалися, немовби хотіли знов почати офензиву. Від часу до часу цофали ся в декотрих місцях. З кожним місяцем приходило щось нового з оружія. Всякі армати різного калібру, ручні гранати, метачі мін, а пізнійше далекострільні гармати. Я як звичайно при кавалерії їздив два роки на кони, відтак забрали всі коні до артилерії, а нас розділили на піхоту, як звичайна інфатерія. З початку, як прийшовсь чути перші кулі, було трохи лячно, але по тому то так наче забавка. Третий і четвертий рік, то був дуже тяжкий. Всего було подостатком, бракувало лише хліба. Тоді почали додавати до хліба всякі домішки, картофлю, фасолю, кашгани а відтак солону терли на муку і так пхали, як могли. Людей мали досить, бо через цілий час добирали тих, котрі перед війною не були при війску. Забирали всіх від 18 до 51 літ, так що на селі, як прийшов коли на урльон, лишче який кривий або каліка вештав ся межі жінщинами та ще й чванивсь, що він тепер цілим газдою на селі. Отже по селах лише самі жінщини на хліб працювали, а батьки з синами кров за Гайсбургів проливали. Тоді то в краю повстала велика дорожня. Одно яйце коштувало 1 кор. маленьки хлібець 10 корон, пара черевиків 150 корон. З того вийшло, що декотрі господа

зв'явським. І такий же самий вигляд представляється цілій європейській Московщині та другим краям давної Росії, які Колчак береть ся «ви зволіати». Нема сумніву, що Колчак разом із своїми посіпаками та дикими арміями не виграв би війни, не то проти європейських країв, але і в самій Сибірі проти революційних груп, що доси ще з ним воюють. Однак він дістає поміч від аліантів, яка його становище дуже скріпляє. Лише при помочи аліантів він доси удержав ся і може похвалитись деякими успіхами. Але до певного успіху ще далеко. І ст таке Правительством російське узяла Мирова Нарада.

А Кольчак про Україну і чути не хоче, не то щоб узяв її за державу. Будемо бачити, як то в коротці Мирово Нарада соромитись буде такої Росії, що не узяла України, ані Литви, ані Фінляндії і т. д.

—0—

Бразилійські вісти.

Президе т Епітасіо Пессоа знаючи прихильність народу у ажає за досгідне не оражались сторожею поліційною.

Др. Ліндольфо Пессоа твердить, що Дуніойс да Роша є кандидатом на президента стану з волі народу, а не з волі якоїсь партії.

Ряд бельгійський старавсь всіма силами навести добрі відносини купецькі в Бразилію.

Ані вуйна, ані стрійко,
Ані сестри, ні брати!

Вуйко Роман.

Лист до Діточого кутка.

Любий наш Вуйочку,
У діточім тім куточку
Я собі знайшов куток
І Вам пишу сей стишок:
Загадки усе пишеть,
Надгороди не шадіть
Чи даєте нам образок,
Помаранчі чи сливок,
Ми відгадувать будемо,
І щобудь за се приймемо.
Скоро вуйцю лиш вертайте
Довго ся не забавляйте.
Ну чи добре я сказав
Бо як умів так списав
Дуже часу не шадіть
Хоть пару слів напишіть.

Загадки з ч. 15. відгадали:

Теодора Гладка
Катерина Савечка
Рузя Салаш,
Юлія Грицишин
Евгенія Тарашук
Стефан Замоцький
Никола Солтоаский

вариства не зрік свого уряду а противно урядував і урядув. Доказує опісля, що вибори були підступні, та не важні. Після статута Товариства члени бажаючи виборів повинні були внести до Виділу просьбу з підписами, аж тоді мож було зробити збори. Сего не було. —
Друга допись „Стережіть ся зарази“ є подібною як і перша, себто збиваєсь всі закони, що представилось товариство з злим світли.

Рідну справу я понижу, Але людоньки!! я хочу, Дуже хочу до Парижу!!!
Яким Пан Чоха.
Протестаційні телеграмами.
Марешаль Маллет.
Дня 30. липня вислано телеграму протестаційну до Парижа від нагоду Українського

Мирко, — Джуман Дмитро, Блещкий Гришко — Мартинюк Іван — Цап Яким — Новосад Теодор — Мирось Теодор — Матвійчук Гнат — Задорожний Микола — Задорожна Марія — Задорожна Марія (дівч.) — Гуцька Іван — Цимбалетий Микола — Ковальський Іван — Голодник Пацька — Чупіль Никита.
По 58:
Кирич Катарина — Пугач Кость — Зелязко Федько — Дудка Михайло — Савцка Анна (дівч.) Новак Демько — Зелязко

Загальна сума виносить 6308700
ПОЗІР!
Пятиднівна місія в оселі Ітапара.
В суботу дня 23. серія зачавсь місія поступав наукою. Кожного дня буде чотири науки і катихизація дітей. Тому морсь тайте Українці з нагоди, та спішать не лиш з самої оселі, але і з подальших осель Науки місіїні будуть голосити ОО, Васильяни з Прудентополя.

Подаю до відома, що потребую до 20 робітників до поправки дороги з Прудентополя до Гварапави. Плату 48 на день бє вірту. Фрейтор Антоніо Тоней.
Ближшій інформації у Василья Пурца Барранда.

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василья Магеровского
Виготовляє всякі убрания від найдорозших до найдешевших: плащі, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обем кравецтва.
Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.
Ціни найприступнійші.
Українці! Попирайте завжди лиш своїх!
ALFAIATARIA „UCRAINA“
de
Basilio Magerovskyi
Papandua Sta. Catharina

„EMULSAO DE SCOTT“
Тисячі докторів стверджують, як успішним ліком є „Emulsão de Scott“. Заявляю, що з великою надією і вдоволенем поручаю „Emulsão de Scott“ слабим у моїй клініці.
Др. Франц Басіні.
Кампінас — С. Павльо.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!
Чи пили Ви коли каву з української фабрики?
Зайдіть до Григорія Кушніра кольонія Шавієр да Сільва — Папандуа С. Катарина.
Там дістанете: каву палену найліпшої якості — без домішок ароматичного запаху в фабриці „ІТАЙО“.
Gregorio Kuchmir
Colonia Xavier da Silva
corr. Papandua S. Catharina.

Чи Ви вже були коли у склепі НІКІТИ ДОНЯКА у місті Іраті?
Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничої.
В його склеп знайде кожний Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора саяя повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючи можуть переносувати, або в бграку, або в саяях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдволені з его товару.
Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.
До кожного потягу висилаєсь власний міз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.
СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ
Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

ЦЕЗАР ШУЛЬЦ
В КУРИТИБІ
улиця *Barão do Serro Azul* № 12 e 14.
Телефон № 193

містить у своїм домі: книгарню, печатню, переплетню. Споряджує печатки кавчукозі, металеві під ляк, як також кліші, карти металеві, та иньші роботи гравірові на цинку, сріблі і золоті, книжки торговельні, інжинерські, та всякого иньшого рода.
Великий склад карток і бльоків, церковних образів, свічників як і всяких посудин до ужитя у церквах. Великий склад паперу і прирядів до писаня; зошити ріжної якості, друки фактурові, посьвідки побору гроший, гії, меморанда — картки візитові і т. и.
Оправляєсь книжки і прикрашаєсь після найновійшої форми.
Ціни приступні --- найприступнійші.

CEZAR SCHULZ
CORITIBA Rua Barão do Serro Azul 12 e 14.
Paraná

Позір Братя!
Йосиф Прокопяк і Брат
M A F R A — Santa Catharina ул. Паранае

Зчаний усім Українцям з Ірасемі, Ітайополіс Рійо Негро зі свого великого склепу, що його отворив у 1916-тім році.
У Йосифа Прокопяка і Брата кожний Українець найде товар найлучшої сорти і найдешевший. Хто лиш вступить, то пересьвідчить ся.
Гарна, простора саяя з електричним світлом, телефоном — повна ріжнородних матерій, золотих, дусток, стяжок, капелюхів, посудин усього рода, зелізя, ріжнородні напитки краєві і заграичні.
На складі мука ріжних марок, сіль, цукор, кава в сернягах, а мелена найлучша.
Крім сего мож дістати і замовити дошок і усього будівельний матерьял.
Від стації залізничої МАФРА недалеко — 200 метр.
Подорожні найдуть приют на ніч і пораду.
Вд мене телефонічне подучаче з Ітайополіс.
Купуєсь герву і иньші продукта.
СВІЙ ДО СВОГО — КАЖ УГІ СВІДОНІХ НАРОДІ!

Jose Prokopiak & Irmão
Mafra S. Catharina Brasil.
Rio Negro — Paraná

Читайте і другим переказуйте, що в ІТАЙОПОЛІС
в С. Катарині — склеп — український

Евстахій Прокопяк

міститься ся при тій самій улиці, щой був — і у тім самім домі, де й склеп
давнійше був.

Мій склеп вже від многих літ існує — про нього всі
знають — бож се склеп щирого Українця. — Натерпівсь я до
волі за українську справу.

У мене в складі найдеть ся усе, що потрібне ПП. Кольоністам, чи то у
домі, чи в господарстві. — Ріжнородні напитки краєві і заграничні

Продукта купую і продаю танше як иньші. — Купую Герву.

В моїй хаті получене телефонічне з Мафра і Рію Негро.
Прошу вступити і на власні очі пересвідчитесь, що се що кажу правду го-
ворю і пишу. — Прошу не забувати в дорозі з Рію Негро.

EUSTACHIO PROKOPIAK

Itayopolis

S. Catharina.

Caixa
Postal
246.

BEBAM AS CERVEJAS

DA
ATLANTICA

MARCA REGISTR.

Atlantica

Lulitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:

ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атлянта

Більц

Вода Столова

Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини

Абакаші

Черешень

Малин

Помаранч

Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і пла-
тимо найлучші ціни!

Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо ви-
биране насіне ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є най учші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучш: пікарство проти нашлю і відновляющий сили.

ПРОФЕСОР Др. ШИМАЇНСЬКИЙ

лічить недуги очий

Куритиба. — Праца Tiradentes 54.

Лічне заведе в АРАУКАРІЇ.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта
по найтаньшій ціні. Купує уся-
кі продукта кольоніяльні, а
найцікавше, що платить до-
росше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій склеп і спробу-
вати, чи те, що кажу, правду кажу?
Я свідомий, що переконаєтесь, що
кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

Особливші ліки гомеопатичні
у плинах, як і всякі ліки на
ріжні хороби.

Приймаєть ся рецепти у якій будь
години чи у день чи в ночі,
без проволоки.

Ціни догідні — умірковані.

В. КУН І СИН

ІПРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фа-
бриці КАП ФЛЯШКОВИХ,
купую всякі продукта краєві,
продаж гуртовна і деталічна.

W. KUN & FILHO

Guajuvira

Paraná

Кольонія Іраті — colonia Iraty
Paraná Brasil.

Михайло Горбань

Поручаю всім Українцям мій склеп, де
найдуть товари споживчі і знарядя
до домашнього вжитку.

Купую збіже, герву і т. д.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших око-
лиць, наш склеп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші
товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір
ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пид, хусток, білого
полотна, черевики з фабрики Фаворита, осотові вовняні убраня і мно-
гі иньші товари галантарійні.

НАЧИНЕ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і
кукурудзяної. ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ
НАФТА. ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, на-
питки краєві і заграничні.

Скупуємо герву — віск і мід
ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших з Ізницею вічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публукі. Телеграфічна адреса: „Kozak” Iraty.